

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

Klasa 68 (1)

INDUTSRISKE SVOJINE

Izdan 1 Aprila 1932.

PATENTNI SPIS BR. 8798

Zuili Maurice, trgovac, Paris, Francuska.

Brava sa kombinovanjem.

Prijava od 6 februara 1931.

Važi od 1 juna 1931.

Predmet ovog pronalaska jeste brava sa kombinovanjem, koja se može upotrebiliti za bravljjenje jednog dela koji je u miru i jednog dela koji se otvara bez pomoći ključa i sa željenom tajnom, budući napr. da je deo u miru kakav okvir ili arhitektonski deo, deo nameštaja, ili kakav drugi (okvir vrata, telo sanduka, krilo portfelja, ručna torba, torba za novac ili za odelo, osnova ili svežanj sveske sa čepovima itd.) dok deo koji se otvara jeste napr. odgovarajući pokretni deo (krilo vrata, poklopac od sanduka, krilo portfelja, ženske tašne, torbe ili odela, korice sveske od čekova itd.).

Ova brava sa višestrukom upotrebotom jeste poglavito važno u konstruktivnom pogledu, u tome, što sadrži dva profilisana elementa koja su respektivno u vezi sa delom, koji se tvara i koji je u miru: spoljni ženski elemenat snabdeven je bar jednim podužnim redom dugmadi, koja se transverzalno pokreću i nose iznutra po prečne rigle (jezičke) koji su prikriveni i koji se mogu regulisati da bi se postigla tajna i jedan muški unutrašnji elemenat koji se održava podužno pokretnim u spoljnjem elementu i koji je snabdeven izvesnim brojem rupa, koje obrazuju matrice koje odgovaraju broju jezičaka, koji dolaze prema dočnim matricama pomoći hotimičnog pomeranja unutrašnjeg elementa u odnosu na spoljni elemenat, i pored protivnog dejstvovanja opruge koja je umetnuta između njih, odgovaranje položaja jezičaka i matrice biva održavano nasuprot

dejstvu ove opruge pomoći uključivanja jezičaka-ključeva, t. j. jezičaka regulisanih prema izabranoj tajni u njihovim odgovarajućim udubljenjima, uključivanja za koja su sva dugmeta podešena, i (ili) pomoći uključivanja jednog ili više mrlvih jezičaka u njihovim odgovarajućim udubljenjima, ovo dopunsko uključivanje stvara nered kod dugmadi što još više komplikuje bravu.

Po jednom prvensvenom obliku izvođenja pronalaska koji se korisno može primeniti naročito na portfelje, torbe za novac, ručne torbe, sveske za čekove itd. odgovaranje položaja jezičaka i udubljenja ima za dejstvo da uključi, osim toga čepove, koji su pritvrđeni na miran deo u rupama koje su izvedene u susednom zidu unutrašnjeg elementa, koji je zatvoren u spolnjem elementu pomoći pokretnе pločice, koja je izbušena rupama koje odgovaraju kao mesta za pomenute proreze za dugmad.

Originalnost funkcionisanja ove brave po ovom načinu izvođenja jeste u tome što ona obično obezbeđuje dvostruko bravljjenje usled toga, što zahvaćanje jednog ili više ovih jezičaka u jedno ili više odgovarajućih udubljenja ima za dejstvo da blokira čepove, koji su pritvrđeni na mirni deo u izrezima za dugmad koji su izvedeni u susednom zidu unutrašnjeg elementa brave.

Druga originalnost funkcionisanja ove brave po načinu izvođenja u pitanju, jeste da su oba bravljjenja, koja su tako izvedena, obezbeđena pomoći samostalnih or-

gana čije se spajanje vrši u raznim uganim pravcima, što sprečava otvaranje brave silom kidanja ili torzijom ova dva elementa jednog u odnosu na drugi.

Dalja originalnost funkcionisanja ove brave jeste, da pomeranje ma kojeg od ovih dugmadi, koja nose mrtve jezičke (koji ne dejstvaju direktno u tajni) u smeru koji odgovara izlazu jezičaka-klučeva (koji direktno učestvuju u tajni) u njihova odnosna udubljenja, ima za posledicu da izvede prodiranje mrtvog jezička u udubljenje t. j. da još više zaplete kombinovanje i da tako učini otvaranje nemogućim čak i onda, kad su jezičci-klučevi slučajno oslobođeni svojih udubljenja.

Razne druge originalnosti uvideće se iz sledećeg opisa.

U šemaličkom nacrtu koji je priložen:

Sl. 1 je delimičan vertikalni presek jednog dela izvođenja ove brave koja je postavljena na nepomični deo i dela, koji se otvara u preklpu, kao što je napr. skut i krilo portfelja ili torbe.

Sl. 2 je delimičan izgled sa strane sa delimičnim presekom unutrašnjeg elementa, koji je ovde pretpostavljen da je u vidu zdelice sa profilom u vidu slova U.

Sl. 3 je izgled odozgo spoljnog elementa.

Sl. 4 je presek po liniji IV-IV (sl. 3) unutrašnjeg elementa u vidu slova U, koji pokazuje unutrašnji detalj.

Sl. 5 je izgled odozgo unutrašnjeg elementa koji ga pokazuje u položaju na pokrivenoj ploči.

Sl. 6 je izgled odozgo podloge koja nosi čepove, i koja je prilvrđena na mirnom delu.

Sl. 7 je presek po liniji VII—VII (sl. 6) koji pokazuje odnos između pokrivne ploče, podloge za čepove i mirnog dela.

Sl. 8 je izgled sličan sl. 1, ali u slučaju kad je brava postavljena obrtno na svežnju čekova budući da su radna dugmad ovde zaštićena štitom da bi se predupredila svaka krađa.

Sl. 9 je presek katanca čije je bravljene obezbeđeno zahvatanjem kliznih jezičaka u udubljenja unutrašnjeg elementa u vidu zdele (suda), a kutija ovog katanca obrazuje spoljni element i nosi dugmad za upravljanje, koja nisu pretepljena.

Sl. 10 je izgled slično slici 4, ali u onom slučaju kad unutrašnji element potseća na oblik slova T, čije je telo snabdeveno izvesnim brojem udubljenja, koji je jednak broju dvostrukih jezičaka, nošenih iznutra spoljnim elementom u vidu zdelice (školjke).

Sl. 11 je delimični izgled varijante unutrašnjeg elementa čije su rupe za dugmad ovde izvedene u krilima ovog elementa,

koja se mogu obratiti samo prema unutrašnjosti ovog elementa i koja su zglobno vezana za zid oslove.

Isti brojevi odnosa označuju iste organe u svima slikama.

U odnosu na sl. 1—7, 1 označava spoljni element, koji je ovde u vidu izduženog paralelopipednog suda. Ovaj sud 1 je pričvršćen na deo A koji se otvara, napr. pomoću zakivaka 2, koji zalaze u obimu ivici 1^a; sud bi, u ostalom, mogao takođe biti uvučen u ovaj deo, koji se otvara (u poklopac napr. od kovčežića) u cilju postizanja elegantnosti.

Osnova suda 1 je probušena izvesnim brojem paralelnih i jednakih otvora 1^b u koje su postavljena dugmadi 3, koja mogu poprečno da klize, i koja obrazuju ispuštenja iznad ove oslove i snabdevena su pločicama 3^a koje maskiraju ove otvore u svima položajima dugmeta. Kraj 3^b svakog od ovih dugmadi 3 nosi frikcioni oslonac 3^c i poprečnu rupu 3^d. U rupe 3^d raznih dugmadi 3 postavljaju se vretena 4 jednakе dužine, koja obrazuju jezičke brave. Svaki od ovih jezičaka, čiji položaj u rupi 3^d može biti menjani povolji radi promene tajne brave, biva ovde učinjen nepomičnim pomoću zavrtnja 5, koji ulazi u matricu kraja 3^d odgovarajućeg dugmeta.

U spoljni sud 1 koji obrazuje ženski element brave smešta se njegov muški element koji je ovde obrazovan iz uzdužnog suda 6 koji ima i dužinu širinu malo manju. Ovaj unutrašnji sud 6 sadrži na svakoj od svojih bočnih podužnih strana u visini svoga otvora ivici 6^a koja leži uz dno ženskog suda 1. Jedan kraj suda 6 je snabdeven priliskivačem 7, koji je smešten u odgovarajuću završnu rupu suda 1; uz njegov drugi kraj se prislanja opruga 8, koja se odupire o unutrašnji zid suda 1. Dno muškog suda 6 je prosečeno dvema rupama 6^b za dugmad od kojih svaka pokazuje jedan okrugli deo i jedan suženi deo, koji su slično orijentisani. Svaki od podužnih zidova suda 6 je probušen izvesnim brojem rupa ili udubljenja, 6^c, koji je jednak broju dugmadi 3, budući da je kalibr ovih udubljenja sračunat da dopusti slobodan prolaz jezičaka 4.

Na mirnom delu B je prilvrđena podloga 9, koja je s njime vezana pomoću kopči 9^a i koja nosi dva čepa 10, koji su odvojeni razmakom, koji je jednak razmaku geometrijskih središta rupa 6^b za dugmad i koji, svaki, imaju zadebljanu glavu 10^a, koja se ovde završava u vrh.

Između podloge 9, koja nosi čepove 10 i dna unutrašnjeg suda 6 umeće se deo 11, koji se sastoji iz pločice, koja je probušena dvema okruglim rupama 11^a, koje

se slažu sa okruglim delovima rupa 6^b za dugmad. Ovaj deo je izveden tako, da se pritvrđuje pokretno iznad dna unutrašnjeg suda 6 tako, da ga zatvara u spoljni sud 1. Ovo pokretno pritvrđivanje može biti izvedeno na svaki poznati način, napr. na klizanje pomoću povijene obimne ivice dela 11.

Sastav brave, koja je pretepljena u sl. 8 je sličan u glavnim potezima sastavu iz sl. 1. Jedina razlika jeste u tome, što je spoljni sud 1 zaštićen poklopcom 12, koji je snabdeven otvorima kroz koje vire dugmad 3, što naročito sprečava da se vide tragovi trenja 3^a dugmadi-klučeva uz sud 1 i da se na taj način lukavstvom iznađe tajna. Ovaj poklopac pokazuje obod 12^a koji je pritvrđen na ivici 1^a spoljnog suda 1. Čepovi 10 su ovde duži da bi prošli s kraja na kraj svežnja C napr. kakve sveske čekova, koji sačinjava stalni deo i koji je uvučen u povijeni deo 9, koji nosi čepove i koji je pomoću šarnira 13 vezan za poklopac 12. Ovde upravo rečeno nema dela koji se otvara, pošto je ceo mehanizam, koji se nalazi u poklopcu 12 izveden na obrtanje oko šarnira 13 u odnosu na mirni deo C koji se sastoji iz svežnja čekova ili drugih dokumenata; brava dakle funkcioniše po načinu čepne brave.

Funkcionisanje je sledeće: kad su sva dugmad 3 poređana (položaj koji se vidi iz sl. 3), dugmad jezičaka 4, koji obrazuju tajni ili kombinacioni kluč. t. j. ovde treći i četvrti jezičak, počev s leva (sl. 1) zahvataju u udubljenja 6^c koja odgovaraju tačno suprotnim ispuštenjima u odnosu na druge jezičke 4. Sud 6 je podužno utvrđen u sudu 1 i njegov položaj zatvara glave 10^a čepova 10 u stešnjenim krajevima rupa 6^b za dugmad. Da bi se brava otvorila, dovoljno je da lice, koje poznaje tajnu, gurne oba odgovarajuća dugmeta 3 u suprotnom smeru od ispada njihovih jezičaka 4. Kad se ovo učini onda oba jezička 4, u pitanju, izlaze iz udubljenja 6^c. Opruga 8 poliskuje tada sud 6 tako, da glave 10^a čepova 10 uđu u prošireni deo rupa 6^b za dugmad i da deo A, koji se otvara, može da se odvoji od mirnog dela B. Rad je trenutan.

Da bi se brava ponovo zatvorila postupa se obratno upotrebljući poliskivač 7 za sabijanje opruge 8 u odgovarajućoj meri, radi dovođenja u saglasnost jezička kluča 4 i udubljenja 6^c.

Jasno je da, kad je brava zatvorena, svako pomeranje jednog od dugmadi 3, koja nose neaktivni šip, ima za dejstvo da šip zatavi u odgovarajuće udubljenje 6^c i da još više zapliće bravu, pošto tada brava

ne može da se otvari ni onda kad se aktivni šipovi-klučevi dovedu na svoje mesto otvaranja. Kombinacija je dakle praktično nepovrediva pod uslovom da je predviđen izvestan broj dugmadi 3, koji ometa svako neovlašćeno otvaranje aritmetičkim računom. U ostalom je moguće da se kombinuje više ovih brava ili da se predviđi više redova dugmadi 3 da bi se povezala bezbednost.

Da bi se promenila kombinacija, dovoljno je da se unutarnji elemenat 6 osloboodi spoljnog elementa 1, pošto se ukloni deo 11 i po prostom odvrtanju završnja 5, mogu da se promene položaji šipova (jezičaka) koji obrazuju jezičke-klučeve.

Ovaj rad zahteva otprilike samo pola minute.

Ova brava sa kombinovanjem pruža dake ove tri koristi, koje su rečko udružene: nepovredost, trenutan rad i mogućnost da se tajna promeni u veoma kratkom vremenu. Ovo je od vrednosti na pr. u slučaju portfelja, torbe, sveske sa čekovima,aka-ta i t. d.

Pronalazak je uostalom isto tako promenljiv na katance, kao što to pokazuje sl. 9. Spoljni elemenat 1 koji nosi dugmad za upravljanje (nije pretepljeno) sastoji se ovde iz same kutije katanca. Unutrašnji, pak, elemenat ima istu strukturu kao i sl. 1, ali se održava između dve vodilje 14, koje su pritvrđene na unutrašnji zid kutije 1 na koji se naslanja opruga 8. Potiskivač 7 se ovde produžuje u polukrug da bi obrazovao dršku katanca.

Ako sad pogledamo sliku 10, videćemo da ova varijanta upotrebljuje unutarnji elemenat 6 u vidu sloja T, koji je smešten u spoljni elemenat 1 u vidu suda (zdele) tako, da njihova dna budu suprotna. Svako od dugmadi 3 sadrži ovde dva paralelna kraja 3^b, koji su svaki snabdeveni po jednom poprečnom rupom 3^d u kojoj je pomoću završnja 5 pritvrđeno vreteno 4 koje obrazuje jezičak, sve kao i u sastavu, koji je pretepljen na sl. 1. Središni deo unutarnjeg elementa 6 u vidu slova T snabdeven je nizom rupa koje odgovaraju dvostrukim jezičcima 4 i osnova ovog elemenata T je i s jedne i s druge strane svoja središnog dela snabdevena sa dva para rupa za dugmad u koje mogu da zađu glave 10^a obadva para čepova 10. Funkcionisanje je skoro isto kao i kod prvog oblika izvođenja.

U sl. 11 je pretepljena druga varijanta, čiji je cilj da se izbegne poliskivač 7, koji je u prvom izvođenju, predviđen za dovođenje u saglasnost jezičaka 4 i udubljenja 6^c suprotno dejstvu opruge 8. Kao što pokazuje ova slika, glava 10^a svakog čepa

10 je dvokonusna i rupa 6^b za dugme, u koju ulazi ova glava, umesto da bude direktno izvedena u osnovi unutrašnjeg elementa 6 izvedena je u krilu (kapku) 6^d, koje je vezano za pomenulu osnovu pomoću šarnira 6^e, koji je izведен da dozvoli obrtanje kapka samo prema unutrašnjosti. Zahvaljujući ovom izvođenju, jasno je, da je pod uslovom da razni organi brave budu podesno sračunali i izvedeni, moguće prostim naprezanjem da se podužno pomeri deo A na otvaranje u odnosu na mirni deo B i da se glave 10^a čepova dovedu u red okruglih delova rupa 6^b, ove glave potiskuju tada kapke 6^d prema unutrašnjosti i prodiru u sužene delove ovih rupa, kad se prestane sa izvođenjem ovog naprezaanja dopuštajući pomenutim kapcima da se povrate, i tada je nemoguće svaku oslobođanje rupa 6^b i glava čepova 10^a bez podesnog rada dugmadi 3, koja odgovaraju jezičcima-ključevima, pošto kapci 6^d ne mogu da se obrću prema spoljašnjosti. Ovo je izvođenje naročito povoljno kad napr. brava treba da bude uvučena u kapak na kovčežiću, ili kad potiskivač 7 postaje nepristupan. Ono može takođe biti upotrebljeno i iz estetičkih razloga.

Jasno je da pronalazak nije ograničen na načine izvođenja koji su ovde opisani, nego obuhvata mehaničke ekvivalente koji upotrebljuju iste principe. Tako profilisani elementi koji međusobno zalaže jedan u drugi, mogu imati ma kakav podesan oblik i dovođenje jezičaka prema udubljenjima odgovarajućeg oblika može biti ostvareno ma kakvim kretanjem dugmadi, ne samo translatornim poprečnim kretanjem nego ma kakvim potiskujućim, obrtnim ili kakvim drugim kretanjem. Pronalazak je na taj način, podesan za izvođenje zatvarača, brava, zatvarajućih ploča, rigli svih vrsta, jednom reči svih uređaja koji su obuhvaćeni opštim izrazom „brava“.

Patentni zahtevi:

1. Brava sa kombinovanjem za raznovrsnu upotrebu, naznačena time, što ima dva elementa, koji međusobno zalaže jedan u drugi a koji su u čvrstoj vezi sa delom koji se otvara i delom koji je u miru i to ime: jedan spoljni element (1) ženski, koji je snabdeven bar jednim podužnim redom dugmadi, koja su poprečno pokretljiva i koja iznutra nose prikrivene poprečne jezičke, čiji se položaj može regulisati, da bi se kombinovala tajna, i jedan unutrašnji element (6) muški, koji se podužno kreće u spoljnjem elementu i koji je snabdeven izvesnim brojem rupa

koje obrazuju udubljenja (6^c), koja odgovaraju broju jezičaka (4), a ovi jezičci bivaju dovedeni prema odgovarajućim udubljenjima (6^a) pomoću hotimičnog pomeranja unutrašnjeg dela (6) u odnosu na spoljni element i pored opiranja opruge (8), koja je umetnuta između njih, budući da se saglasnost položaja jezičaka i udubljenja održava protivno dejstvu opruge pomoću zahvaćanja jezičaka ključeva (4), t. j. jezičaka udešenih po izabranoj tajni, zahvaćanja radi koje su sva dugmad postavljeni jedan red i (ili) pomoću zahvaćanja jednog ili više neaktivnih jezičaka, u njihova odgovarajuća udubljenja, budući da ovo dopunsko zahvaćanja odgovara neredu kod dugmadi što još većma zapliće bravu.

2. Brava sa kombinovanjem po zahtevu 1 naznačena time, što saglasnost položaja jezičaka i udubljenja ima za dejstvo da zahvati, između ostalog, čepove (10), koji su pritvrđeni na mirnom delu (9) u rupe (6^b) sa suženim delom, koje su izvedene u susednom zidu unutrašnjeg elementa (6) budući da je ovaj zatvoren u spoljni element pomoću pokretnog dela (11), koji je snabdeven okruglim rupama, koje odgovaraju kao mesta za pomenute rupe za dugmadi.

3. Brava po zahtevu 1—2 naznačena time, što je spoljni element (1), ženski, izveden iz izduženog suda (zdelice), koja je snabdevena obimnom ivicom (1^a) koja je pritvrđena zakivcima (2) ili je na drugi način potčinjena delu (A) koji se otvara i snabdevena je u svom osnovnom zidu podužnim redom dugmadi (3) od kojih svako nosi iznutra poprečni jezičak (4) prost ili dvostruk, dok je unutrašnji element (6) muški, sastavljen iz profilisanog metala u vidu slova U ili T u čijim su bočnim grana ili središnjem delu izvedena udubljenja dvostruka ili prosta, koja odgovaraju pomenutim jezičcima, koji su prosti ili dvostruki, budući da su rupe za čepove (10) izvedene u zidu osnove ovog profilisanog metala u njegovoj sredini ako je u vidu slova U ili s jedne strane njegovog srednjeg dela, ako je u vidu sloja T, i suženi krajevi rupa za čepove (10) su slično podešeni, budući da se zidovi osnove oba elementa suprotni jedan drugome.

4. Brava sa kombinovanjem po zahtevu 1—3 naznačena time, što svako radno dugme (3) nosi pločicu (3^a) koja prikriva otvor (1^b) koji je izведен u osnovnom zidu spoljnog elementa (1), u kome ovo dugme može poprečno da klizi i ovo dugme se produžuje prema unutrašnjosti krajem (3^b) koji je snabdeven poprečnom rupom (3^d) u koju se upušta, tako da se može podešavati, vreteno (4), koje obrazuje je-

zičak, ili se pak produžuje u dva slična paralelna kraja (završetka).

5. Brava sa kombinovanjem po zahtevu 1—4 naznačena time, što je unutrašnji elemenat snabdeven na svom kraju, koji je suprotan kraju koji drži oprugu, poliskivačem (7) podesnog oblika i dužine, budući da se ovaj poliskivač produžuje po potrebi u vidu luka, da bi se obrazovala alka katanca, a spoljni elemenat je tada obrzovan katančevom kulijom.

6. Brava sa kombinovanjem po zahtevu 2—4 naznačena time, što je spoljni elemenat zatvoren u unutrašnjosti poklopca (12), koji je snabdeven rupama radi propuštanja dugmadi (3), i koji je pomoću šarnira (15) pritvrđen za deo (9) koji

nosi čepove (10) koji imaju dovoljnu dužinu da bi prošli skroz mirni deo, koji se na pr. sestoji iz sveske sa čekovima.

7. Brava sa kombinovanjem po zahtevu 2, 3, 4 ili 6 naznačena time, što su rupe za čepove (10) izvedene u kapcima (6^d) koji su pritvrđeni pomoću šarnira (6^e) za zid osnove unutrašnjeg elementa, budući da su ovi šarniri tako izvedeni, da dopuštaju obrtanje ovih kapaka (6^d) samo prema unutrašnjosti, i glave čepova (10) su tako izvedene da lako zahvataju u sužene krajeve rupa (6^b) za čepove (10) i da ne mogu da se same oslobole bez odgovarajućeg podešavanja dugmadi, t. j. bez saglasnosti rupa na delu (11) i rupa (6^b) za čepove (10).
